

ROMÂNIA

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

SECȚIA PENTRU JUDECĂTORI

HOTĂRÂREA nr. 588

din 31 mai 2016

Prin Ordinul de serviciu nr. 50/12.10.2015 al Inspectorului-șef al Inspecției Judiciare din cadrul Consiliul Superior al Magistraturii s-a dispus efectuarea unui control tematic având ca obiectiv verificarea respectării dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor, identificarea bunelor practici adoptate de instanțe, precum și a vulnerabilităților constatate.

Prin același ordin de serviciu, s-a dispus ca inspectorii judiciari să verifice, prin sondaj, la instanțele pe care le vor stabili pe baza analizei datelor statistice din activitatea de monitorizare a dosarelor cu o vechime între 5 și 10 ani, a bazei de date STATIS și a constatărilor cuprinse în Raportul privind impactul noilor coduri, întocmit în cadrul „Grupului de lucru privind necesitatea efectuării la nivelul Consiliului Superior al Magistraturii a unei analize a impactului implementării și aplicării noilor coduri”.

Astfel, din concluziile Referatului privind monitorizarea dosarelor cu o vechime între 5 și 10 ani de la data înregistrării în sistemul judiciar pe semestrul I 2015, întocmit de Inspekția Judiciară, s-a reținut că la nivelul Curții de Apel Cluj, incluzând și instanțele din circumscripție, se înregistrează cel mai mare număr de dosare cu o vechime cuprinsă între 5-10 ani (853), mai mare chiar și față de cel raportat de Curtea de Apel București (827), deși

aceasta reprezintă cea mai mare curte de apel din țară, atât sub aspectul numărului instanțelor din raza teritorială, cât și sub aspectul volumului de activitate.

Prin urmare, în prima etapă de desfășurare a acestui control, au fost selectate numai instanțe de fond, respectiv Judecătoria Cluj-Napoca, Judecătoria Bistrița, Judecătoria Buftea și Judecătoria Piatra Neamț, iar, în a doua etapă, verificările au vizat și instanțe de control judiciar, respectiv Curtea de Apel Cluj, Tribunalul Cluj, Tribunalul Ilfov și Tribunalul Iași.

Controlul, desfășurat etapizat în lunile noiembrie 2015 și februarie 2016, a vizat verificarea următoarelor aspecte, pentru atingerea obiectivelor stabilite:

- a) analiza indicatorilor statistici și a resurselor umane la nivelul instanțelor stabilite;
- b) identificarea cauzelor cu o vechime cuprinsă între 5-10 ani de la data înregistrării în sistem, aflate pe rolul acestor instanțe la data de 15 octombrie 2015 și, respectiv, 31 decembrie 2015, distinct, pe fiecare stadiu procesual;
- c) identificarea completelor de judecată pe rolul cărora sunt înregistrate asemenea dosare;
- d) identificarea cauzelor de ordin obiectiv și subiectiv care au determinat prelungirea duratei de soluționare a dosarelor;
- e) identificarea vulnerabilităților și a bunelor practici la instanțele verificate.

Scopul verificărilor directe l-a constituit identificarea principalelor cauze de temporizare, care au determinat creșterea semnificativă a numărului dosarelor cu durată mai mare de 5 ani în sistem la instanțele selectate.

În aplicarea dispozițiilor art. 62 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspecția Judiciară, aprobat prin Hotărârea nr. 1027/15.11.2012 a Plenului Consiliului Superior al Magistraturii, au fost solicitate instanțelor relații privind situațiile statistice vizând dosarele mai vechi de 5 ani în sistemul judiciar, pe fiecare complet de judecată. Pe parcursul derulării controlului, au fost comunicate de conducerile acestor instanțe și datele statistice referitoare la volumul de activitate și situația resurselor umane, precum și alte relații apreciate ca fiind relevante.

Verificările directe au fost efectuate prin sondaj, potrivit procedurii reglementate de art. 61-68 din Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de

către Inspekția Judiciară aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1027/15.11.2012.

Unul din argumentele care a fundamentat efectuarea verificărilor îl constituie principiul soluționării cauzelor într-un termen rezonabil, consacrat de normele constituționale, respectiv art. 21 alin. 3 din Constituția României, pe de o parte, precum și obligația similară stabilită în sarcina magistratului prin dispozițiile art. 91 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, raportat și la complexitatea cauzelor.

De asemenea, având în vedere că în dreptul intern nu sunt reglementate criteriile pe baza cărora să se poată aprecia asupra duratei rezonabile de soluționare a cauzelor, singurul criteriu enunțat de lege fiind acela al complexității cauzelor, fără însă ca legiuitorul să definească acest termen, la analiza motivelor care au determinat temporizarea procedurii și implicit la aprecierea caracterului rezonabil al duratei procedurii, Inspekția Judiciară s-a raportat la înțelesul dat noțiunii de „termen rezonabil” în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în ce privește art. 6 par. 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

Conform hotărârilor pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, aprecierea duratei rezonabile a procedurii se face în raport de circumstanțele cauzei și ținând seama de criteriile consacrate de jurisprudența sa, în special de complexitatea cauzei, de comportamentul părților și de cel al autorităților competente, precum și de miza litigiului pentru părțile în cauză.

Pentru identificarea cauzelor de temporizare s-a procedat la analiza, prin sondaj, a unui număr semnificativ de dosare, urmărindu-se acoperirea tuturor stadiilor procesuale, după cum urmează: Curtea de Apel Cluj - 24 dosare; Tribunalul Cluj - 62 dosare; Judecătoria Cluj Napoca - 88 dosare; Tribunalul Ilfov - 53 dosare; Judecătoria Buftea - 36 dosare; Tribunalul Iași - 51 dosare; Judecătoria Bistrița - 72 dosare; Judecătoria Piatra Neamț - 40 dosare.

Analizând raportul de control nr. 6011/IJ/3561/DIJ/2015, Secția pentru judecători reține următoarele:

Verificările directe efectuate la instanțele selectate au avut ca principal obiectiv identificarea cauzelor care au determinat întârzieri nejustificate în soluționarea cu celeritate a dosarelor cu o vechime între 5 și 10 ani de la data primei înregistrări în sistemul judiciar, cu consecința temporizării procedurii, precum și formularea unor propuneri de măsuri pertinente, în vederea eliminării disfuncționalităților constatate.

S-a subliniat că, în raport de modalitatea de stabilire a instanțelor verificate, care a avut în vedere date statistice ce au relevat creșteri importante ale acestei categorii de dosare, constatările expuse în raportul Inspecției Judiciare au un caracter de particularitate, neputându-se contura o imagine de ansamblu a întregului sistem judiciar.

Cu toate acestea, se reține că, analiza cauzelor de temporizare a procedurii judiciare a condus la identificarea unor motive obiective comune, precum și a particularităților fiecărei instanțe, sub aspectul incidenței și naturii motivelor subiective.

O primă constatare a Secției vizează durata procedurii judiciare în dosarele aflate pe rolul instanțelor analizate, care este, de regulă, mai mare de 7 ani, fiind identificate la unele instanțe (Judecătoria Cluj-Napoca) și dosare mai vechi de 10 ani, respectiv de 15 ani în sistemul judiciar, cu excepția Tribunalului Iași, unde aceasta se situează între 5 și 7 ani.

Din perspectiva motivelor care au condus la temporizarea procedurii, se constată că în dosarele aflate pe rolul Curții de Apel Cluj, Tribunalului Cluj și Tribunalului Ilfov, ca instanțe de control judiciar, durata procedurii de la înregistrarea cauzei în sistemul judiciar este determinată, în principal, de perioada de timp în care dosarele au fost soluționate de către instanțele de fond.

La Judecătoriile Cluj-Napoca, Bistrița și Buftea se constată că majoritatea dosarelor din această categorie se află la prima instrumentare a fondului, doar într-un număr relativ mic de cauze, acestea parcurgând mai multe cicluri procesuale.

O situație particulară s-a identificat la Judecătoria Piatra Neamț, unde 17 dintre dosarele verificate au fost instrumentate de același judecător, în prezent eliberat din funcție prin pensionare, fie în primul ciclu procesual, fie după casarea cu trimitere în rejudecare.

În materie penală, numai pe rolul a două instanțe au fost identificate dosare din această categorie, respectiv la Judecătoria Piatra Neamț (un dosar) și Curtea de Apel Cluj, la această din urmă instanță, 3 dosare fiind cauze de mare corupție.

Sub aspectul cauzelor care au condus la temporizarea procedurii judiciare, se evidențiază existența unor motive obiective comune, cu caracter general, dar și a unor cauze specifice instanțelor verificate:

Astfel, în materie civilă, principalele cauze obiective identificate sunt:

1. Administrarea probei cu expertizele de specialitate (cu precădere a expertizei topografice)

Principala cauză ce a condus la durata mare a procedurilor în dosarele analizate este dată de durata de efectuare a expertizelor judiciare, în majoritatea cazurilor, a expertizelor topografice, cauză care trebuie analizată din mai multe perspective: numărul insuficient al experților judiciari la unele instanțe, calitatea lucrărilor de expertiză, modul de stabilire și modificarea succesivă a obiectivelor, în legătură și cu precizările repetate ale acțiunilor principale, cererilor reconvenționale, cererilor conexe etc., încuviințarea obiecțiunilor, complexitatea cauzelor, procedura avizării de către Oficiul de Cadastru și Publicitate Imobiliară.

O situație particulară o reprezintă administrarea expertizei topografice extrajudiciare, identificată în practica Judecătorei Bistrița, Judecătorei Cluj Napoca și a Tribunalului Cluj.

Având în vedere aspectele concrete Secția concluzionează că administrarea acestei probe a condus la prelungirea duratei de soluționare a cauzelor, deoarece în dosarele în care au fost depuse/administrate expertizele extrajudiciare, acestea nu au fost valorificate, instanța încuviințând ulterior efectuarea unor expertize judiciare.

2. Precizarea cadrului procesual urmare a formulării pe parcursul derulării procedurii unor cereri precizatoare/modificatoare/completatoare sau a unor cereri noi, precum și a intervenirii decesului părților

Această cauză de temporizare a fost întâlnită, cu precădere la judecătorii și la Tribunalul Cluj. O situație distinctă s-a întâlnit la Judecătoria Bistrița și la Judecătoria Cluj-Napoca, în contextul particular al regimului de carte funciară, unde cadrul procesual pasiv este precizat/modificat, în mod frecvent, după momentul depunerii raportului de expertiză la dosar, când în marea majoritate a cauzelor se formulează cerere de introducere în proces a proprietarilor tabulari.

3. Parcurgerea a două sau mai multe cicluri procesuale

Una dintre cauzele care contribuie semnificativ la prelungirea duratei totale a procedurii judiciare, cu precizarea că, de regulă, durata de instrumentare a cauzelor în calea de atac este relativ redusă (excepția fiind dată de situațiile în care instanța de control procedează la rejudecarea fondului).

4. Suspendarea judecării

Cauză de temporizare întâlnită la toate instanțele verificate, cu o incidență relativ mare (excepție Curtea de Apel Cluj), se reflectă semnificativ în durata totală a procedurii judiciare.

Sub acest aspect, Secția reține situațiile întâlnite la Judecătoria Buftea, Cluj-Napoca, Tribunalul Ilfov și Tribunalul Iași (la această ultimă instanță, într-un număr redus de situații), unde se constată omisiunea instanței de a verifica subzistența motivelor suspendării ori de a repune cauza pe rol în vederea constatării perimării, pe perioade de timp semnificative.

5. Durata primului termen de judecată stabilit la momentul înregistrării dosarelor pe rolul instanțelor

A fost identificată doar la Tribunalul Iași (fără a mai fi incidentă în prezent) și Tribunalul Ilfov (instanță unde acesta era stabilit la intervale cuprinse între 8 luni și un an), precum și la Judecătoria Cluj-Napoca, cu mențiunea că în cazul judecătoriei, durata mare a primului termen vizează termenul stabilit de judecătorul cauzei la înregistrarea în rejudecare.

6. Natura complexă a litigiilor deduse judecării

Complexitatea cauzelor analizate decurge din natura juridică și obiectul concret al cererilor, precum și din numărul părților implicate în procedura judiciară.

Secția pentru judecătoria va avea în vedere și faptul că au fost identificate și situații în care modalitatea de instrumentare și dispunere a măsurilor și îndeplinirea obligațiilor de către judecător sau existența unor disfuncționalități în activitatea unor compartimente ale instanței au contribuit la temporizarea procedurii, fiind identificate următoarele cauze subiective:

1. Neadaptarea duratei termenelor la motivele de amânare, acordarea unor termene nejustificat de lungi, prin raportare la motivul de amânare, obiectul cauzei și la vechimea dosarelor.

Incidența acestui motiv de temporizare, deși identificată la toate instanțele verificate (cu excepția Curții de Apel Cluj), are o pondere diferită la nivelul acestora. În cazul

Judecătoria Cluj-Napoca și Judecătoria Piatra Neamț se constată că, de regulă, indiferent de motivul de amânare, obiectul cauzei sau vechimea dosarelor, termenele alocate sunt nejustificat de mari (inclusiv în situația în care dispozițiile legale impun în mod expres judecarea de urgență).

2. Modalitatea de administrare a probei cu expertiza tehnică (cu precădere în specialitatea topografie) - încuviințarea probei, stabilirea obiectivelor, încuviințarea obiecțiunilor.

Acest motiv de temporizare este incident, de regulă, la judecătorii, constatându-se, în ceea ce privește modul de stabilire a obiectivelor că, în majoritatea cauzelor, nu se cenzurează obiectivele propuse de părți, acestea fiind comunicate ca atare experților. Fiind incidentă și situația precizărilor succesive de acțiune/cadru procesual, pe cale de consecință, sunt completate succesiv și obiectivele expertizelor, toate acestea reflectându-se în durata de efectuare a lucrărilor de specialitate.

În mod similar se procedează, ca regulă generală, și în cazul obiecțiunilor la rapoartele de expertiză efectuate, care, doar într-un număr redus, sunt cenzurate sau respinse de instanță.

3. Insuficienta studiere a cauzelor

Nu reprezintă un mod de lucru, ci caracterizează situații particulare, rezultând din ansamblul măsurilor dispuse de judecător în instrumentarea cauzei, de natură a conduce la tergiversarea judecării.

În situația în care s-a constatat incidența acestui motiv subiectiv, corelat cu alte motive subiective de temporizare a judecării au fost formulate propuneri de sesizare din oficiu a Inspecției Judiciare, în vederea efectuării verificărilor prealabile, sub aspectul săvârșirii abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. h teza I și lit. t, prin raportare la art. 99 ind. 1 din Legea nr. 303/2004, modificată și republicată.

4. Modificări succesive ale compunerii completelor de judecată pe parcursul instrumentării cauzei în același ciclu procesual

Aceste modificări au fost determinate de fluctuația de personal și de măsurile administrative concrete adoptate de conducerile instanțelor cu privire la compunerea și

constituirea completelor de judecată, fiind identificate următoarele situații: desființarea completelor de judecată, urmată de repartizarea ciclică a dosarelor; preluarea completelor vacante de către alți titulari; menținerea completelor vacante pe durate mari de timp, cu participarea în compunerea acestora a judecătorilor de pe lista de permanență.

Lipsa de continuitate în compunerea completelor de judecată a determinat, în multe situații, o lipsă de coerență în instrumentarea cauzelor și o implicare redusă a judecătorilor în administrarea actului de justiție.

5. Neaplicarea dispozițiilor procedurale referitoare la sancționarea persoanelor vinovate de tergiversarea soluționării cauzelor

La nivelul tuturor instanțelor verificate, cu o incidență mai mare sau mai redusă, s-a constatat lipsa de fermitate a instanței în luarea unor măsuri procedurale față de părțile în sarcina cărora instanța a stabilit unele obligații sau le revenea obligația de a respecta anumite termene defipte de lege în promovarea diferitelor cereri.

Având în vedere durata mare a procedurii în cauzele analizate, Secția apreciază că se impune un management foarte riguros al fiecărui dosar, astfel încât derularea procedurii să se realizeze într-un ritm care să asigure celeritatea în soluționare și instrumentarea într-un termen rezonabil.

De asemenea, sancționarea fermă a conduitei participanților la proces ce conduce la temporizarea procedurilor, ar putea, printr-o aplicare cu caracter de constanță, adaptată fiecărei cauze, să contribuie la instituirea unei discipline procesuale, cu consecința comprimării duratei de soluționare a cauzelor.

6. Amânarea repetată a pronunțării, respectiv amânarea repetată a pronunțării urmată de repunerea pe rol

A fost identificată la toate instanțele verificate (în prima ipoteză), având însă o incidență redusă în practică, excepție făcând Tribunalul Iași.

7. Depășirea termenului de redactare

În ceea ce privește depășirea termenului de redactare, întârzierile mari, ce se pot reflecta semnificativ în durata totală a procedurii, sunt reduse ca număr.

În materie penală, prelungirea duratei procedurii s-a datorat predominant unor cauze obiective:

- formularea și încuviințarea cererilor de amânare ale părților pentru angajare apărători, pentru studierea dosarului și pregătirea apărării, pentru imposibilitatea de prezentare a apărătorilor aleși sau pentru imposibilitatea de prezentare a inculpaților sau a martorilor încuviințați;
- necesitatea administrării unui probatoriu complex, în dosarele aflate pe rolul Curții de Apel Cluj;
- dificultățile legate de îndeplinirea procedurii de citare cu părțile;
- durata semnificativă a instrumentării cauzei pe rolul instanței de fond;
- parcurgerea mai multor stadii procesuale ca urmare a casării cu trimitere spre rejudecare;
- aplicarea dispozițiilor legale referitoare la judecarea în procedură simplificată, situație regăsită în singurul dosar penal din această categorie, înregistrat pe rolul Judecătorei Piatra-Neamț.
- strămutarea judecății.

Perioadele mari de timp în restituirea dosarelor, comunicarea cu întârziere a relațiilor sau a răspunsurilor solicitate de instanță unor instituții publice, și acordarea unor termene lungi, cu consecința lipirii de eficiență a dispozițiilor privind soluționarea cu celeritate a cauzelor constituie motive subiective de temporizare.

Din analiza datelor statistice și a aspectelor concrete constatate din verificări, Secția constată că această creștere a numărului dosarelor cu o durată a procedurii judiciare mai mare de 5 ani a intervenit în contextul în care volumul de activitate, la instanțele ce au făcut obiectul controlului, a înregistrat o tendință descrescătoare (cu valori diferite de la o instanță la alta).

Cu toate acestea, se reține că, în perioada 2013-2015 au intrat în vigoare noile coduri, ceea ce a impus un efort deosebit din partea instanțelor, atât la nivel organizatoric, cât și la nivel individual, presupunând aprofundarea noilor dispoziții legale și aplicarea simultană atât a noilor prevederi legale, cât și a vechilor dispoziții legale.

De asemenea, sub aspectul resurselor umane, fluctuația de personal și/sau situația neocupării pe perioade lungi de timp a posturilor existente au avut consecințe directe asupra activității instanțelor unde s-au constatat astfel de situații (cu precădere la instanțele de fond), determinând creșterea volumului de activitate al judecătorilor care funcționau efectiv la instanță, cu efect asupra duratelor de soluționare și a calității actului de justiție.

Din analiza cauzelor de temporizare identificate în cadrul verificărilor se observă că acestea acționează, de regulă, cumulat, în multe dosare regăsindu-se mai multe cauze (atât obiective, cât și subiective), ponderea principală în determinarea duratelor mari ale procedurilor judiciare o au însă cauzele obiective.

Pe de altă parte, frecvența în practică a unora dintre cauzele subiective este semnificativă, în unele cazuri acționează cumulat mai multe astfel de motive, acestea fiind incidente la toate instanțele verificate (în proporții diferite), situație ce aduce în discuție modul de administrare a dosarelor și de stabilire a unei strategii de instrumentare a dosarelor vechi, de către judecătorii investiți cu soluționarea respectivelor cauze.

În ceea ce privește motivele obiective, Secția apreciază că instrumentele aflate la îndemâna instanțelor judecătorești pentru remedierea sau atenuarea acestora sunt reduse ca număr, neputându-se acționa direct și efectiv asupra cauzelor ce le determină, cum ar fi fluctuația de personal, numărul insuficient de experți în activitate, incidența unor motive de suspendare pe perioade lungi, volumul de activitate cu efect direct, în unele situații, asupra duratei primului termen.

Spre deosebire de motivele obiective, cele subiective aduc în discuție modul concret de instrumentare și de dispunere a măsurilor pe parcursul derulării procedurilor, astfel că, asupra acestora se poate acționa direct și eficient, prin mijloace aflate la îndemâna exclusivă a instanțelor (judecători și/sau conducerile administrative).

Astfel, abilitarea exclusivă de a lua măsurile care se impun în vederea finalizării procedurilor și soluționării cauzelor cu vechime excesivă în sistemul judiciar aparține, în primul rând judecătorilor investiți cu judecarea respectivelor dosare, comprimarea procedurii putând fi realizată doar în măsura în care magistrații de caz realizează consecințele unor durate excesive ale procedurii judiciare, precum și faptul că una dintre obligațiile prevăzute

de lege în sarcina judecătorilor este aceea de a asigura în mod efectiv dreptul părților la un proces echitabil, din perspectiva duratei procesului.

Se reține că, având în vedere constatările referitoare la amânarea cauzelor în materie civilă, din motive preponderent subiective, Inspecția Judiciară s-a sesizat din oficiu cu privire la 7 dintre judecătorii Secției civile a Judecătoriei Cluj-Napoca, 2 judecători din cadrul Secției mixtă de contencios administrativ și fiscal, de conflicte de muncă și asigurări sociale a Tribunalului Cluj, precum și 1 judecător din cadrul Judecătoriei Bistrița, în vederea efectuării de verificări prealabile pentru determinarea existenței indiciilor de săvârșire a abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. h) teza I și lit. t) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată și modificată, potrivit referatelor întocmite în acest sens.

În raport de constatările efectuate, Inspecția Judiciară a formulat mai multe propuneri, respectiv:

1. Comunicarea raportului de control instanțelor vizate de constatările, concluziile și propunerile Inspecției Judiciare.

2. Efectuarea unui control privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Judecătoriei Cluj Napoca.

3. Adoptarea unor măsuri la nivelul instanțelor care să permită alocarea unor termene scurte la înregistrarea și repartizarea cauzelor cu o vechime mai mare de 5 ani (în situația admiterii unor incidente procedurale sau după casarea cu trimitere spre rejudecare).

4. Sesizarea Ministerului Justiției pentru identificarea măsurilor necesare pentru remedierea situației experților tehnici judiciari în specialitatea topografic, cadastru și geodezie, la nivelul Biroului Local de Expertize Tehnice Judiciare din cadrul Tribunalului Bistrița Năsăud;

5. Menținerea de către conducerea Tribunalului Bistrița Năsăud a practicii organizării, la intervale apreciate ca fiind utile, a unor întâlniri între conducerea instanțelor/judecătorii instanțelor arondate și ai tribunalului și experții topografi pentru identificarea eventualelor probleme în activitatea de realizare a expertizelor și a măsurilor necesare finalizării lucrărilor de expertiză în termene rezonabile (cu referire directă la cele dispuse în cauze cu o vechime foarte mare).

6. Continuarea activității de monitorizare prin persoane desemnate (la nivelul Tribunalului Iași sau Curții de Apel Iași) a aspectelor vizând dosarele suspendate la nivelul Tribunalului Iași, cu referire la evidența dosarelor suspendate și procedura administrativă de efectuare a verificărilor periodice în vederea stabilirii subzistenței motivelor de suspendare și a împlinirii termenelor de perimare.

7. Monitorizarea de către conducerile Curților de Apel Bacău, București, Cluj și Iași a dosarelor cu o vechime a procedurii de la data înregistrării în sistemul judiciar, cuprinsă între 5 și 10 ani, la instanțele ce au făcut obiectul prezentelor verificări.

Curtea de Apel Bacău, Judecătoria Piatra Neamț, Judecătoria Buftea, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Cluj și Judecătoria Cluj au comunicat că nu formulează obiecțiuni iar Curtea de Apel Cluj a adus la cunoștință că nu formulează obiecțiuni la concluziile Raportului de control care vizează curtea de apel propriu-zisă, dar conducerea acestei instanțe a menționat că, întrucât întârzierile constatate în soluționarea dosarelor care au făcut obiectul verificărilor relevă, în mod esențial, existența unor factori subiectivi de tergiversare la nivelul instanțelor de fond, urmează ca, în perioada imediat următoare să fie adoptat un plan de măsuri concrete, cu asumare de responsabilități, de natură să conducă la o scurtare semnificativă a duratei proceselor.

În acest context, Curtea de Apel Cluj a menționat faptul că din cele 12 dosare verificate și care se mai aflau pe rolul acestei instanțe la data întocmirii prezentului raport, la momentul întocmirii adresei era soluționat un număr de 10 dosare, astfel că numai 2 dosare se mai află pe rolul Curții la acest moment.

Judecătoria Bistrița a formulat obiecțiuni la Raportul nr. 6011/IJ/23561/DIJ/2015 arătând, în esență, că, contrar celor menționate în raport, volumul de activitate al Judecătoriei Bistrița este de natură să influențeze semnificativ durata procedurilor și să justifice numărul și vechimea foarte mare a dosarelor existente pe rolul instanței, iar, în ceea ce privește durata termenelor și neadaptarea acesteia motivelor de amânare, în majoritatea cauzelor analizate această durată include și perioada vacanței judecătorești, care nu ar trebui avută în vedere când se analizează durata termenului de judecată.

Totodată s-a aratat că, în ceea ce privește dosarul nr. 5882/190/2007, menționat în cuprinsul raportului, s-a reținut eronat termenul alocat pentru soluționarea cererii de

repunere pe rol dar și că modificarea succesivă a compunerii completelor de judecată pe parcursul instrumentării cauzei în același ciclu procesual este apreciată ca fiind cauză obiectivă, nu subiectivă, de temporizare, fluctuația de personal ce determină aceste modificări nefiind o cauză subiectivă.

Răspunzând obiecțiunilor formulate de Judecătoria Bistrița, Inspecția Judiciară a precizat că în ceea ce privește prima obiecție, pentru formularea concluziilor raportului au fost avute în vedere datele rezultate din analiza unui număr semnificativ de dosare cu o vechime mai mare de 5 ani, identificându-se principalele cauze de temporizare. Aceste date, precum și analiza indicatorilor statistici privind volumul de activitate al instanței și evoluția în timp a acestuia au condus la concluzia că, deși volumul de activitate înregistrat la nivelul Secției civile a Judecătoriei Bistrița este unul mare și influențează eficiența activității de judecată, atât sub aspectul resurselor de timp necesare efectuării lucrărilor, cât și al duratei termenelor acordate (ce se raportează și la încărcătura de dosare pe ședințe), nu este unul de natură a influența semnificativ durata procedurilor și a justifica numărul și vechimea foarte mare a dosarelor existente pe rolul instanței, anterior precizate (fiind detaliate principalele cauze de temporizare, rezultând și din această prezentare de ce nu s-a reținut volumul de activitate ca și cauză determinantă în prelungirea duratelor de soluționare).

În ceea ce privește cea de-a doua obiecție, s-a arătat că analiza măsurilor și termenelor dispuse în dosarele ce au făcut obiectul verificării directe, prezentate detaliat (și în ansamblul derulării procedurii) în Anexa la raport au condus la concluzia că unele dintre termenele acordate erau mari și neadaptate motivului de amânare, avându-se în vedere datele concrete ale fiecărei cauze (inclusiv împrejurarea că unele dintre acestea au inclus și perioada vacanței judecătorești), motivele ce au determinat acordarea de noi termene și durata de instrumentare a fiecărei cauze. Nu s-a apreciat că termenele ar fi trebuit alocate și în perioada vacanței judecătorești, ci s-a reținut că, în unele situații, motivul de amânare justifica acordarea unui termen mai scurt.

Față de aspectele învederate la punctul trei din obiecțiuni, Inspecția Judiciară apreciază că menționarea eronată a termenului acordat în dosarul nr. 5882/190/2007 pentru soluționarea cererii de repunere pe rol nu influențează concluziile raportului.

Nu în ultimul rând, în ceea ce privește punctul patru din obiecțiunile formulate, se menționează că, modificarea succesivă a compunerii completelor de judecată pe parcursul instrumentării cauzei în același ciclu procesual a fost reținută printre cauzele subiective de temporizare a procedurilor, în acest sens avându-se în vedere că, lipsa de continuitate în compunerea completelor de judecată a determinat, în multe situații, o lipsă de coerență în instrumentarea cauzelor și o implicare redusă a judecătorilor în administrarea actului de justiție. Astfel, analiza acestei cauze s-a realizat prin prisma consecințelor asupra modului de instrumentare a dosarelor pe care le implică, în multe situații, modificarea succesivă a compunerii completelor de judecată, nu a motivelor ce au determinat modificarea compunerii, apreciindu-se, din această perspectivă, ca fiind o cauză de temporizare de natură subiectivă.

De asemenea, Tribunalul Iași a formulat obiecțiuni la Raportul nr. 6011/IJ/23561/DIJ/2015 cu privire la propunerile formulate de Inspekția Judiciară, în sensul în care s-a apreciat că nu au fost avute în vedere măsurile dispuse de conducerea Tribunalului Iași, cu referire la evidența dosarelor suspendate și procedura administrativă de efectuare a verificărilor periodice în vederea stabilirii subzistenței motivelor de suspendare și a împlinirii termenelor de perimare.

Astfel, se arată de către conducerea Tribunalului Iași că, prin hotărârile nr. 47/20.11.2013 și nr. 49/04.12.2013 ale Colegiului de Conducere al Tribunalului Iași au fost dispuse măsuri privind evidența dosarelor suspendate și a fost stabilită procedura administrativă de efectuare a verificărilor periodice în vederea stabilirii subzistenței motivelor de suspendare și a împlinirii termenelor de perimare.

S-a mai învederat că Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, astfel cum a fost modificat prin Hotărârea nr. 878/20.08.2013, prevedea doar obligativitatea verificării periodice a subzistenței cauzei de suspendare, fără a stabili termene de verificare, după cum era prevăzut în materie penală; de altfel, nici în prezent Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești nu prevede termene concrete de verificare.

Răspunzând obiecțiunilor formulate de Tribunalul Iași, Inspekția Judiciară a precizat că hotărârile Colegiului de Conducere al Tribunalului Iași menționate mai sus au

fost puse la dispoziția inspectorilor judiciari la momentul efectuării verificărilor directe și au fost avute în vedere la întocmirea raportului, precum și la formularea concluziilor și a propunerilor aferente acestuia.

Astfel, au fost avute în vedere măsurile dispuse la nivelul tribunalului, relativ la activitatea de evidență a dosarelor suspendate, însă nu au fost nominalizate hotărârile Colegiului de Conducere prin care s-au dispus aceste măsuri și nici detaliate respectivele măsuri, apreciindu-se că aceasta nu se impune, având în vedere că în concluziile raportului s-a reținut că la nivelul conducerii Tribunalului Iași au fost luate măsuri și că se impune doar monitorizarea implementării și aplicării acestora.

În cuprinsul raportului s-a menționat că problema evidenței dosarelor suspendate a fost în atenția conducerii Tribunalului Iași și s-au întreprins demersuri pentru stabilirea unor proceduri administrative de lucru eficiente, că aceasta s-a aflat și în atenția conducerii Curții de Apel Iași, dispunându-se de către președintele curții efectuarea unui control tematic, care a vizat inclusiv situația cauzelor suspendate.

În acest context s-a apreciat că se impune monitorizarea în continuare a acestei activități, prin persoane desemnate (la nivelul Tribunalului Iași sau al Curții de Apel Iași), pentru a se asigura implementarea și aplicarea măsurilor dispuse.

Propunerile la care se face referire în cuprinsul observațiilor, au avut astfel în vedere că atât la nivelul conducerii Tribunalului Iași, dar și al Curții de Apel Iași, au fost luate măsuri vizând activitatea (tribunalului) de evidență a cauzelor suspendate și de adoptare a unor proceduri administrative de efectuare a verificărilor periodice în vederea stabilirii subzistenței motivelor de suspendare, apreciindu-se, așa cum s-a reținut mai sus, că se impune monitorizarea în continuare a acestei activități, pentru a se asigura aducerea la îndeplinire a respectivelor măsuri.

Având în vedere cele de mai sus, Secția pentru judecători a Consiliului Superior al Magistraturii constată că obiecțiunile formulate de către Judecătoria Bistrița și Tribunalul Iași nu sunt întemeiate, urmând să își însușească conținutul răspunsului Inspecției Judiciare la respectivele obiecțiuni.

Pentru aceste considerente Secția pentru judecători va aproba Raportul Inspecției Judiciare nr. 6011/IJ/3561/DIJ/2015, întocmit ca urmare a efectuării controlului tematic având ca obiect "verificarea respectării dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor, identificarea bunelor practici adoptate de instanțe, precum și a vulnerabilităților identificate", apreciind ca fiind întemeiate propunerile Inspecției judiciare privind :

1. Comunicarea raportului de control instanțelor vizate de constatările, concluziile și propunerile Inspecției Judiciare.

2. Efectuarea unui control privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Judecătoriei Cluj Napoca.

3. Adoptarea unor măsuri la nivelul instanțelor care să permită alocarea unor termene scurte la înregistrarea și repartizarea cauzelor cu o vechime mai mare de 5 ani (în situația admiterii unor incidente procedurale sau după casarea cu trimitere spre rejudecare).

4. Sesizarea Ministerului Justiției pentru identificarea măsurilor necesare pentru remedierea situației experților tehnici judiciari în specialitatea topografie, cadastru și geodezie, la nivelul Biroului Local de Expertize Tehnice Judiciare din cadrul Tribunalului Bistrița Năsăud;

5. Menținerea de către conducerea Tribunalului Bistrița Năsăud a practicii organizării, la intervale apreciate ca fiind utile, a unor întâlniri între conducerea instanțelor/judecătorii instanțelor arondate și ai tribunalului și experții topografi pentru identificarea eventualelor probleme în activitatea de realizare a expertizelor și a măsurilor necesare finalizării lucrărilor de expertiză în termene rezonabile (cu referire directă la cele dispuse în cauze cu o vechime foarte mare).

6. Continuarea activității de monitorizare prin persoane desemnate (la nivelul Tribunalului Iași sau Curții de Apel Iași) a aspectelor vizând dosarele suspendate la nivelul Tribunalului Iași, cu referire la evidența dosarelor suspendate și procedura administrativă de efectuare a verificărilor periodice în vederea stabilirii subzistenței motivelor de suspendare și a împlinirii termenelor de perimare.

7. Monitorizarea de către conducerile Curților de Apel Bacău, București, Cluj și Iași a dosarelor cu o vechime a procedurii de la data înregistrării în sistemul judiciar, cuprinsă între 5 și 10 ani, la instanțele ce au făcut obiectul prezentelor verificări.

8. Comunicarea către Inspekția Judiciară a rezultatelor monitorizării, respectiv situațiile statistice și modalitățile de implementare a măsurilor identificate la nivelul fiecărei instanțe ca fiind adecvate și eficiente pentru reducerea duratei procedurii judiciare, în termen de 6 luni de la data aprobării de Sekția pentru judecători a prezentului raport.

Față de cele expuse, în temeiul dispozițiilor art. 41 lit. g) din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, prin vot direct și secret, cu unanimitatea voturilor membrilor prezenți;

SEKȚIA PENTRU JUDECĂTORI A CONSILIULUI SUPERIOR AL MAGISTRATURII

HOTĂRĂȘTE

Art.1 – Aprobă Raportul Inspecției Judiciare nr. 6011/IJ/3561/DIJ/2015, întocmit ca urmare a efectuării controlului tematic având ca obiect "verificarea respectării dispozițiilor legale referitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor, identificarea bunelor practici adoptate de instanțe, precum și a vulnerabilităților identificate".

Art.2 – Aprobă următoarele măsuri cuprinse în Raport:

1. Comunicarea raportului de control instanțelor vizate de constatările, concluziile și propunerile Inspecției Judiciare.

2. Efectuarea unui control privind eficiența managerială și modul de îndeplinire a atribuțiilor ce decurg din legi și regulamente de către conducerea Judecătoriei Cluj Napoca.

3. Adoptarea unor măsuri la nivelul instanțelor care să permită alocarea unor termene scurte la înregistrarea și repartizarea cauzelor cu o vechime mai mare de 5 ani (în situația aditerii unor incidente procedurale sau după casarea cu trimitere spre rejudecare).

4. Sesizarea Ministerului Justiției pentru identificarea măsurilor necesare pentru remedierea situației experților tehnici judiciari în specialitatea topografie, cadastru și

geodezie, la nivelul Biroului Local de Expertize Tehnice Judiciare din cadrul Tribunalului Bistrița Năsăud;

5. Menținerea de către conducerea Tribunalului Bistrița Năsăud a practicii organizării, la intervale apreciate ca fiind utile, a unor întâlniri între conducerea instanțelor/judecătorii instanțelor arondate și ai tribunalului și experții topografi pentru identificarea eventualelor probleme în activitatea de realizare a expertizelor și a măsurilor necesare finalizării lucrărilor de expertiză în termene rezonabile (cu referire directă la cele dispuse în cauze cu o vechime foarte mare).

6. Continuarea activității de monitorizare prin persoane desemnate (la nivelul Tribunalului Iași sau Curții de Apel Iași) a aspectelor vizând dosarele suspendate la nivelul Tribunalului Iași, cu referire la evidența dosarelor suspendate și procedura administrativă de efectuare a verificărilor periodice în vederea stabilirii subzistenței motivelor de suspendare și a împlinirii termenelor de perimare.

7. Monitorizarea de către conducerile Curților de Apel Bacău, București, Cluj și Iași a dosarelor cu o vechime a procedurii de la data înregistrării în sistemul judiciar, cuprinsă între 5 și 10 ani, la instanțele ce au făcut obiectul prezentelor verificări.

8. Comunicarea către Inspekția Judiciară a rezultatelor monitorizării, respectiv situațiile statistice și modalitățile de implementare a măsurilor identificate la nivelul fiecărei instanțe ca fiind adecvate și eficiente pentru reducerea duratei procedurii judiciare, în termen de 6 luni de la data aprobării de Secția pentru judecători a prezentului raport.

Art.3 - Prezenta hotărâre se comunică Inspekției judiciare, pentru a fi pusă în aplicare, conform legii.

Data în București, la data de 31 mai 2016

Președinte,

Judecător Mircea ARON

